

**Program działalności
Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT
w latach 2019 – 2024**

opracowanie: dr Monika Herkt-Rynarzewska

marzec 2019 r.

Program przygotowany wz. kandydowaniem na stanowisko dyrektora
Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT w Poznaniu

Spis treści

1. Założenie wstępne	str. 3
2. Idea Centrum	str. 3
3. Cele strategiczne	str. 5
4. Priorytety programowe	str. 6
5. Kierunki rozwoju działalności programowej	str. 9
6. Organizacja i polityka kadrowa	str. 15
7. Źródła finansowania	str. 15

1. Założenia wstępne

Przygotowując poniższy program działalności Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT, przyjęłam następujące założenia:

- W 2019 r. mija 10 lat od utworzenia Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT i 5 lat od udostępnienia publiczności Bramy Poznania. Te jubileusze skłaniają do podsumowań i wyciągnięcia wniosków ze zrealizowanych dotychczas działań, sukcesów, które osiągnęliśmy, trudności, z którymi borykała się instytucja na przestrzeni lat oraz przyjrzenia się zmian zachodzących w naszym otoczeniu. Doceniając dotychczasowy dorobek instytucji, program zakłada **podejście ewolucyjne** mające na celu rozwijanie mocnych stron oraz zagospodarowanie tzw. niszy rynkowych. W tym podejściu mieści się również stworzenie, uruchomienie i prowadzenie nowej marki Centrum Szyfrów ENIGMA jako odrębnego zadania powierzonego przez Organizatora na CTK TRAKT.
- W związku z uchwaleniem przez Radę Miasta Poznania 5 lutego br. **Poznańskiego Programu dla Kultury na lata 2019-2023** niniejszy dokument w sposób oczywisty nawiązuje i rozwija postawione tam cele, idee, obszary interwencji i priorytety.
- Program ma charakter **mapy drogowej wytyczającej kierunki rozwoju instytucji w latach 2019–2024**, nie jest zatem szczegółowym planem działań. Dokument jest zarysem określającym ideę instytucji, cele strategiczne, niektóre sposoby ich realizacji w formie propozycji rozwoju działalności programowej, a także wstępne założenia organizacyjno-finansowe. Ostateczne opracowanie planu działalności w perspektywie krótko- i długoterminowej powinno nastąpić we współpracy z Organizatorem, Radą Programową Centrum oraz zespołem pracowników i pracowniczek Centrum.

2. Idea Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT

W mojej ocenie - osoby, która miała przyjemność i możliwość współtworzyć od samego początku Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT - na przestrzeni 10 lat funkcjonowania instytucji zaobserwować można **przemianę koncepcyjną i ideową**. Pierwsze działania programowe należy wiązać z turystyką kulturową i Traktem Królewsko-Cesarskim (głównym szlakiem turystycznym miasta). Następnie przedmiotem naszego szczególnego zainteresowania stało się dziedzictwo Ostrowa Tumskiego i głębokie przekonanie o potrzebie

jego wyeksponowania na arenie ogólnopolskiej oraz rewitalizacji tej zapomnianej części miasta. W takim duchu powstała Brama Poznania – pierwsze w Polsce centrum interpretacji dziedzictwa, instytucja z rozbudowanym programem wystaw, zajęciami z zakresu edukacji, cyklicznymi wydarzeniami kulturalnymi oraz licznymi działaniami o charakterze społeczno-integracyjnym. Jednocześnie kontynuowaliśmy, choć na mniejszą skalę, zadania związane z Traktem Królewsko-Cesarskim. W najbliższej przyszłości zmierzmy się z kolejnym wyzwaniem - uruchomieniem i prowadzeniem Centrum Szyfrów ENIGMA, podmiotu łączącego aspekty kulturalne z naukowymi.

Jak widać, w kontekście historii działalności Centrum, turystyka kulturowa stanowi obecnie jeden z wielu obszarów, którym się zajmujemy. Zarządzając trzema markami - Bramą Poznania i CS ENIGMA (w języku turystycznym nazywanymi produktami turystycznymi w kategorii obiekt) oraz Traktem Królewsko-Cesarskim i powiązanych z nim szlakami tematycznymi (produkt turystyczny w kategorii szlak) nadal pozostajemy więc aktorami rynku turystycznego, jednakże to aspekty kulturowe / kulturalne stanowią i stanowiąc powinny dominującą część naszej działalności.

Mając powyższe na uwadze, w moim przekonaniu Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT staje się w naturalny, ewolucyjny sposób **platformą do codziennych spotkań i aktywności kulturalnej** członków wspólnoty lokalnej oraz osób przyjezdnych (turystów krajowych i zagranicznych, migrantów) w atmosferze wzajemnego zaufania, bezpieczeństwa i otwartości.

Słowem-kluczem do wyznaczenia kierunku rozwoju jest dla mnie **codziennosc**, której absolutnie nie należy utożsamiać z czymś zwykłym, powszednim, szarym i nieurozmaiconym. Ową codzienność rozumiem jako **coś, co wydarza się często, używane jest ciągle, stanowi nieodłączny element naszego życia**. Właśnie takie powinny być nasze spotkania z kulturą - nie od święta, ale każdego dnia.

Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT jako **instytucja specjalizująca się w prezentacji i interpretacji poznańskiego dziedzictwa kulturowego, upowszechnianiu jego uniwersalnego charakteru**, wpisującego się w zjawiska i trendy ogólnopolskie, europejskie i światowe posiada wiedzę i narzędzia, aby budować mosty pomiędzy (z pozoru) odległymi sobie grupami, ludźmi o odmiennym doświadczeniu, pochodzeniu, światopoglądzie, itp.

Dzięki temu może z powodzeniem **uczestniczyć w budowaniu kapitału społecznego miasta oraz w realizacji wybranych elementów lokalnej polityki, staje się podmiotem zaangażowanym społecznie i tym samym społecznie odpowiedzialnym.**

3. Cele strategiczne

Strona | 5

Program działalności CTK TRAKT na najbliższe pięć lat definiuje następujące cele strategiczne, korespondujące z ideą instytucji oraz Poznańskim Programem dla Kultury na lata 2019-2023:

- **Cele krótkoterminowe** (w perspektywie roku 2021):

Cel 1: stworzenie i uruchomienie (w ścisłej współpracy z Miastem Poznań), a następnie prowadzenie nowej marki Centrum Szyfrów ENIGMA.

Cel 2: ujednoczenie i uporządkowanie komunikacji CTK TRAKT oraz marek z nim związanych, w tym w szczególności Traktu Królewsko-Cesarskiego, Bramy Poznania, Centrum Szyfrów ENIGMA.

Cel 3: pozyskanie wiedzy o społecznej recepcji wystawy stałej Bramy Poznania, odbiorcach oferty CTK TRAKT oraz wizerunku instytucji poprzez badania marketingowe.

- **Cele długoterminowe** (w perspektywie roku 2024):

Cel 1: wzrost społecznej roli CTK TRAKT (m.in. poprzez działania partycypacyjne i inkluzywne, budowanie relacji i kompetencji społecznych).

Cel 2: budowanie nowych i wzmacnianie dotychczasowych relacji z odbiorcami i partnerami CTK TRAKT w kontekście współpracy lokalnej, regionalnej i ogólnopolskiej (w tym z: gośćmi, przedstawicielami mediów, pracownikami innych instytucji i organizacji związanych z kulturą oraz turystyką, sektorem biznesowym).

Cel 3: umacnianie roli CTK TRAKT jako ważnego, kulturowego uczestnika procesu rewitalizacji w Poznaniu.

Cel 4: umocnienie znaczenia CTK TRAKT na mapie ogólnopolskich instytucji o podobnym charakterze.

4. Priorytety programowe

Program działalności Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT opieram na następujących filarach:

- **Interpretacja dziedzictwa Poznania w ujęciu holistycznym**

Od wielu już lat kotwicą tematyczną CTK TRAKT jest dziedzictwo Poznania. Skupienie się na nim decydowało i nadal decyduje o wyjątkowości Centrum w skali miasta i kraju. Pozwoliło nam bowiem stworzyć **własny, autonomiczny obszar działalności**, a także zakorzenić się instytucji w lokalnym otoczeniu. Niezbędnym jest zatem kontynuowanie obranego kierunku i kreatywne rozwijanie pól już zagospodarowanych.

W mojej ocenie na przestrzeni ostatnich lat CTK TRAKT przeszło swoistą ewolucję w rozumieniu dziedzictwa naszego miasta jako przedmiotu swojej działalności. Pierwotnie nasze działania skoncentrowane były wokół dziedzictwa kulturowego. W miarę upływu czasu zaczęliśmy z powodzeniem podejmować również zagadnienia przyrodnicze, krajobrazowe, przestrzenne. Uważam, że w przyszłości w naszej działalności programowej powinniśmy postrzegać **dziedzictwo holistycznie, jako pewną dynamiczną całość, w skład której wchodzi zarówno dziedzictwo kulturowe, jak i przyrodnicze, wzajemnie się przenikające, uzupełniające i warunkujące**. Przetłamanie niepotrzebnych podziałów między „kategoriami” dziedzictwa, tworzenie wystaw, wydarzeń, form zajęciowych, które mają charakter interdyscyplinarny sprzyja włączaniu w obieg kultury grup dotąd marginalizowanych z różnych powodów, często bardzo odmiennych (zdrowotnych, społecznych, kompetencyjnych). Współczesność wymaga od nas kreatywnych rozwiązań, łączących różne dziedziny i dyscypliny.

Z pojęciem dziedzictwa wiąże się również zagadnienie jego interpretacji. Przez ostatnie kilka lat mieliśmy możliwość praktykowania na wiele sposobów interpretacji dziedzictwa wg zasad Freemana Tildena – na ekspozycji stałej i wystawach czasowych, podczas wycieczek, zajęć edukacyjnych, wydarzeń kulturalnych. Z powodzeniem można powiedzieć, że wyrobiliśmy sobie w tej dziedzinie pozycję **eksperta-praktyka w skali ogólnopolskiej**. Wyżej wymienione okoliczności i przesłanki skłaniają do podjęcia realizacji w najbliższych latach kolejnych działań, także o charakterze naukowo-badawczym, ugruntowujących naszą ogólnopolską pozycję w tym obszarze.

▪ Dostępność i otwartość

O dostępności instytucji kultury decyduje likwidowanie barier oraz tworzenie rozwiązań zapobiegających ich powstawaniu. Przy czym bariery te mogą mieć bardzo różnorodny charakter: fizyczne, intelektualne, czuciowe, emocjonalne, wynikające z negatywnego nastawienia (głównie za sprawą stereotypów), przestrzenne, finansowe, kulturowe (w tym językowe), czy technologiczne. Stąd dostępności nie należy (co zdarza się powszechnie) utożsamiać jedynie z rozwiązaniami dla osób z niepełnosprawnościami, dostępność to pojęcie o wiele szersze i definiujące filozofię działania całej instytucji ukierunkowanej na potrzeby i oczekiwania gości, pomocność i otwartość. Dalsze rozwijanie CTK TRAKT w kierunku instytucji dostępnej pozwoli na pozyskanie nowych grup odbiorców i partnerów np. migrantów / obcokrajowców mieszkających w Poznaniu czy młodych dorosłych. Bazując na dotychczasowym doświadczeniu i wypracowanych praktykach współpracy, ze zróżnicowanymi odbiorcami mamy realną szansę stać się **liderem dostępności** w Poznaniu i regionie oraz liczącym się aktorem takiego podejścia w skali ogólnopolskiej.

▪ Rewitalizacja

Dotychczasowa działalność Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT wiąże się bezpośrednio z obszarami miejskimi poddanymi rewitalizacji. W szczególności należą do nich Śródka i Ostrów Tumski, dla których impulsem i współuczestnikiem zmian stała się Brama Poznania, a także ul. Św. Marcin, gdzie niebagatelną rolę będzie pełniło Centrum Szyfrów ENIGMA. W program tworzenia tej instytucji wpisane będą także działania na rzecz aktywizacji kulturalnej nowej, odzyskanej przestrzeni publicznej. W partnerstwie i porozumieniu z innymi instytucjami kultury planowane jest opracowanie programu działań aktywizujących ul. Św. Marcin, położonej na obszarze Traktu Królewsko-Cesarskiego. Szczególnie istotne jest zbudowanie w świadomości najmłodszych pokoleń mieszkańców Poznania symbolicznego, historycznego i społecznego znaczenia ulicy, które zatarło się w ostatnich latach.

W najbliższej przyszłości rewaloryzacji poddana zostanie płyta Starego Rynku. Utworzenie parku kulturowego oraz szeroko pojęta rewitalizacja Starego Miasta zwraca uwagę na konieczność opracowania osobnego programu kulturalnego przeznaczonego tylko dla tego obszaru Poznania. Ważnym wydarzeniem jubileuszowym, a jednocześnie punktem

kulminacyjnym planowanych działań powinien stać się rok 2023, w którym miasto będzie obchodziło 770. rocznicę lokacji.

- **Śródmiejskość (peryferyjność) i wspólnotowość**

Bardzo dobry odbiór realizowanego przez CTK TRAKT od 2017 r. projektu „Fest Fyrtel” pokazał jak duża siła i potencjał kulturowy drzemie w dzielnicach znajdujących poza utartymi szlakami ruchu turystycznego, a jednocześnie obszarami na marginesie zainteresowań przeciętnego mieszkańca Poznania. Rezultaty tego projektu są dla nas bodźcem do podjęcia kolejnych programów w dzielnicach oddalonych od centrum Poznania aktywizujących ich mieszkańców i mieszkanki. Celem takich działań powinno być poznanie dziedzictwa lokalnego oraz budowanie postawy szacunku wobec niego, a także poczucia przynależności do swojego miejsca zamieszkania. Taki charakter aktywności przyczynia się również do wzmacniania kompetencji społecznych i obywatelskich, a ich efektywność wzrasta, jeśli są w nie zaangażowane lokalne organizacje pozarządowe, domy kultury, kluby seniora, świetlice osiedlowe i inne miejsca, które są platformą umożliwiającą tworzenie i podtrzymywanie relacji sąsiedzkich. Jednocześnie drzemie w nich ogromny potencjał turystyczny - coś w sam raz dla flâneur’a, czyli miejskiego włóczęgi, turysty świadomie zrywającego z turystyką masową.

- **Kultura pracy**

Siłą napędową CTK TRAKT był zawsze zgrany, kompetentny, pełen pasji zespół pracowników. Praca w tej instytucji była dla nas miejscem rozwoju i realizacji pomysłów twórczych. Wzajemne zaufanie kadry zarządzającej i zespołu zbudowało fundament, który zaowocował dynamicznym rozwojem instytucji na każdym z możliwych pól. W przyszłości powinniśmy utrwalać te wartości, stanowiące ważny element tożsamości instytucji.

5. Kierunki rozwoju działalności programowej

Kierunki rozwoju instytucji prezentuję w podziale na cztery kluczowe obszary działalności Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT. Wybrane zagadnienia promocyjne zostały wplecione w ww. obszary.

Strona | 9

WYSTAWIENICTWO

▪ Ekspozycja stała Bramy Poznania

W perspektywie najbliższych pięciu lat planuje się **ewaluację merytoryczną wystawy stałej** Bramy Poznania pod kątem dopasowania zastosowanych środków narracyjnych do skuteczności komunikowania widzom jej przesłania. W tym celu zamierza się przeprowadzić badania publiczności, które pozwolą ocenić odbiór ekspozycji przez zwiedzających, zidentyfikować miejsca oceniane przez nich pozytywnie i negatywnie, ocenić na ile planowany przekaz wystawy pokrywa się z tym, co realnie ludzie z niej zapamiętują. Na podstawie wyników badań planowane jest dokonanie zmian w narracji, w zakresie treści audioprzewodnika oraz poszczególnych nośników multimedialnych (jeśli zajdzie taka potrzeba).

Planowane jest też wprowadzanie **interwencji wystawienniczych na ekspozycji stałej**. Będą to krótkotrwałe prezentacje zlokalizowane w przestrzeni ekspozycji stałej, komentujące ją, dopowiadające i rozwijające pewne wątki, wchodzące z nią w interakcje i dialog. To także przestrzeń, w której można realizować działania partycypacyjne – miejsce, w którym odbiorcy mogą wypowiadać się w temacie dziedzictwa Ostrowa Tumskiego. Wspomniane interwencje mogą zostać zrealizowane z wykorzystaniem **metody pop-up** w formie konkursu dla edukatorów, kuratorów itp. na element wystawienniczy komentujący tematykę poszczególnych sal wystawienniczych i umożliwiającą zwiedzającym interakcję.

▪ Ekspozycje czasowe w przestrzeni Bramy Poznania

Proponowany zakres tematyczny wystaw czasowych wynika z idei centrum interpretacji dziedzictwa oraz rozpoznania lokalnego potencjału i zawiera się w hasło „**miasto – ludzie – środowisko**”:

- **urbanistyka, architektura, kształtowanie i rozwój przestrzeni miasta,**

- ekomuzeum (w tym zagadnienia ekologiczne, zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialności za środowisko),
- biografie (w tym tematyka herstoryczna),
- obywatelskość, społeczeństwo,
- tematy tworzone dla i ze społecznością lokalną (w tym związane z Archiwum Społecznym Śródki),
- tematy rocznicowe.

W tym zestawieniu na szczególną uwagę zasługuje obszar pierwszy: urbanistyka, architektura, kształtowanie i rozwój przestrzeni miasta. W Poznaniu nie ma instytucji, która kompleksowo zajmowałaby się tą tematyką, jest to zatem swego rodzaju nisza rynkowa, umożliwiającą budowanie CTK TRAKT mocnej pozycji w tym obszarze.

Program w zakresie wystaw czasowych zakłada wprowadzenie następujących udoskonaleń organizacyjnych: planowanie wystaw z minimum rocznym wyprzedzeniem, realizację przynajmniej jednej wystawy rocznie dla odbiorcy rodzinnego, opracowanie programu edukacyjnego do każdej z wystaw czasowych, zwiększenie działań partycypacyjnych.

W planowany program działań na najbliższe 5 lat wpisuje się też koncepcja **poprawy komunikowania wystaw czasowych** organizowanych w Bramie Poznania i propozycja stworzenia wyróżniającej się i jednoznacznej nazwy przestrzeni, w której wystawy czasowe są prezentowane np. **Galeria Śluza**.

▪ **Wystawa stała w Centrum Szyfrów ENIGMA**

W perspektywie najbliższych dwóch lat ważnym zadaniem będzie przygotowywanie i organizowanie wystawy stałej w CS ENIGMA w ścisłej współpracy z BKPiRM. Kluczowe będą tu m.in.: aspekty merytoryczne (narracja wystawy), dopasowane do nich metody i formy wystawiennicze, sposób organizacji zwiedzania wystawy, narzędzia zarządzania stanowiskami wystawienniczymi i kontentem multimedialnym.

EDUKACJA

Realizowana dotychczas przez CTK TRAKT edukacja kulturowa cieszy się doskonałą pozycją na rynku usług edukacji pozaformalnej w Poznaniu i stałą grupą odbiorców. Dlatego też

w kolejnych latach kontynuować należy **sprawdzone rozwiązania edukacyjne**, wprowadzając jednocześnie nowe programy, tematy i metody, szczególnie o charakterze **inkluzywnym**, których celem będzie pozyskiwanie grup odbiorców będących dotąd poza zasięgiem oddziaływania instytucji. Edukacja to obszar szczególnie predystynowany do działań z zakresu dostępności, pokonywania rozmaitych barier i podejmowania trudnych tematów. Planuje się zatem przygotowanie programów wspólnotowych m.in. dla i z **migrantami / obcokrajowcami** mieszkającymi na stałe w Poznaniu, **młodzieży i osób dorosłych** (40-60 lat), którzy według badań prowadzonych na potrzeby Programu dla Kultury są najmniej aktywnie uczestniczącą grupą w kulturze, **osób z niepełnosprawnościami** wraz z terapeutami i opiekunami. Jednocześnie nadal prowadzona będzie aktywna edukacja dla rodzin z dziećmi, seniorem i seniorów, grup dzieci i młodzieży szkolnej.

Zgodnie z tendencją do poszerzania pola kultury, proponuje się wprowadzenie działań społeczno-kulturowych dla młodzieży i osób dorosłych, które stworzą warunki do dyskusji na tematy światopoglądowe, a także przybliżają zagadnienia wpisane w politykę miejską (m.in. dziedzictwo językowe, podmiotowość zwierząt, zielone miasto, odpowiedzialna turystyka). Dziedzictwo Poznania podpowiada w zakresie różnicujących tematów wiele przykładów mogących stanowić punkt wyjścia i / lub odniesienia do współczesnych problemów i wyzwań. **Ferment edukacyjny** będzie odpowiedzią CTK TRAKT na nasilające się spory czy antagonizmy społeczne, które często prowadzą do izolowania się i zaprzestania rozmów, unikania aktywności społecznej oraz kulturalnej. Organizując wykłady i spotkania, w bezpiecznej formule dyskusji i różnych interpretacji można rozwijać relacje zarówno między instytucją a uczestnikami, jak również umożliwić im rozwój osobisty i spotkanie z innym światopoglądem.

W perspektywie najbliższych dwóch lat ważnym zadaniem będzie przygotowywanie i wdrożenie programu edukacyjnego w CS ENIGMA. Zadanie-wyzwanie, które niewątpliwie wymaga nieszablonowego podejścia, ponieważ przestrzeń, która ma być oddana pod organizację CS ENIGMA (z uwagi na ograniczenie zasobów lokalowych) zdecydowanie utrudnia wydzielanie specjalnych przestrzeni edukacyjnych, w których można by prowadzić tak pożądane działania warsztatowe ukierunkowane m.in. na podnoszenie kompetencji matematycznych i informatycznych dzieci i młodzieży.

Z kolei w perspektywie najbliższych pięciu lat CTK TRAKT planuje stać się współtwórcą i współrealizatorem **Poznańskiego Programu Edukacji Kulturowej**, przewidzianego w Poznańskim Programie dla Kultury.

TURYSTYKA

Program przedsięwzięć turystycznych zakłada realizację działań w oparciu o:

- aktualne trendy w turystyce, wpisujące się w oczekiwania współczesnych odbiorców, a także zapewniające wysoki stopień atrakcyjności oferty dostarczającej rozrywkę o charakterze kulturalnym,
- zasady społecznej odpowiedzialności i opiekę nad dziedzictwem kulturowym, wprowadzającej do oferty walor edukacyjny,
- tworzenie pozytywnych relacji, wzbudzenie refleksji i poszanowanie wobec historycznej spuścizny poprzednich pokoleń.

W programie przyjęto dwa założenia w odniesieniu do przedmiotu działań turystycznych:

▪ **Osobowość i tożsamość miasta**

Planuje się realizację projektów (pod marką Brama Poznania i Trakt Królewsko-Cesarski) mających na celu zdefiniowanie tożsamości Poznania, wynikającej z historycznych i współczesnych uwarunkowań. W tym celu konieczna będzie identyfikacja wartości, które na przestrzeni wieków charakteryzowały miasto i jego mieszkańców, wskazanie charakteru miejsca i określenie jego cech osobowości. Podjęcie inicjatywy stworzenia „podręcznika turystycznego”, czyli zestawienia ikon: ludzi, miejsc, obiektów, wydarzeń definiujących tożsamość Poznania, będzie stanowić wsparcie przy odkrywaniu „genius loci” miasta przez świadomych turystów.

▪ **Lokalność, autentyczność miasta**

Planuje się prezentację dziedzictwa kulturowego Poznania ze szczególnym uwzględnieniem jego lokalnego wymiaru. Program zakłada realizację przedsięwzięć przybliżających mikroklimat i autentyczność tzw. miejsc offowych, które do tej pory nie wpisywały się w standardowy plan zwiedzania miasta. Zachęcanie mieszkańców i turystów do eksplorowania śródmiejskich i peryferyjnych dzielnic (w oparciu o projekt „Fest Fyrtel”) z uwzględnieniem zarówno miejsc historycznych, jak i współczesnych, istotnych z punktu

widzenia życia codziennego lokalnej społeczności stanie się jednym z kierunków rozwijania oferty turystycznej CTK TRAKT.

W programie przyjęto następujące założenia w odniesieniu do adresatów działań turystycznych:

Strona | 13

▪ **Doświadczenia i zmysły odbiorców**

Rozwój oferty turystycznej CTK TRAKT zakłada wysoki stopień zaangażowania i aktywnego uczestnictwa docelowych grup odbiorców w realizacji przygotowanych produktów. Program obejmuje organizację wydarzeń o charakterze kameralnym, dostarczających pozytywnych przeżyć, zapisujących się w pamięci, oddziałujących na zmysły i emocje. W tę konwencję wpisują się dotychczasowe działania związane z aktywnością fizyczną (spływy kajakowe, czy wycieczki rowerowe) i kulturalną (cykl wycieczek czy „Zabytek otwarty”), które będą rozwijane i modyfikowane. Zakłada się także budowę nowej oferty, ukierunkowanej na generowanie ciekawych doświadczeń.

▪ **Świadomość i kompetencje odbiorców**

Program zakłada kontynuację działań nastawionych na budowę świadomości wartości miejskiego dziedzictwa kulturowego, która nadal jest stosunkowo niska wśród mieszkańców Poznania, ale także rezydujących tu obcokrajowców oraz turystów. Istotne będzie także kształtowanie otwartej na inne kultury postawy odbiorców, uwrażliwianie ich na poszanowanie dziedzictwa polskiego, tworzonego także przez inne nacje. Celem bezpośrednim będzie także umożliwienie identyfikacji najważniejszych atrakcji miasta i jego tożsamości przez mieszkańców jako potencjalnych przewodników i „miejskich ambasadorów” oraz turystów.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA

Zgodnie z par. 4 Statutu CTK TRAKT jednym z obszarów aktywności jest prowadzenie działalności o charakterze naukowo-badawczym. W perspektywie następnych pięciu lat w ten nurt z pewnością mogą się wyraźnie wpisać przynajmniej dwa przedsięwzięcia.

▪ **Archiwa społeczności lokalnej**

Archiwistyka społeczna to stosunkowo młody obszar działalności kulturalnej CTK TRAKT, cechujący się ogromnym potencjałem integrującym i aktywizującym społeczność lokalną. Główną misją archiwum jest aktywne działanie na rzecz ratowania i ochrony dziedzictwa kulturowego, a celem – pozyskiwanie, zabezpieczanie, opracowanie i udostępnianie materiałów wchodzących w skład niepaństwowego zasobu archiwalnego. W archiwum społecznym gromadzone są zatem dokumenty, materiały ikonograficzne, jak i opowieści nagrane w formie filmowej lub dźwiękowej. CTK TRAKT od 2015 r. buduje Archiwum Społeczne Śródki, a w oparciu o zebrane zasoby wydaje książki, przygotowuje wystawy, organizuje spotkania. W perspektywie działań krótkoterminowych w 2020 r. w związku z 100. rocznicą urodzin Stefana Stuligrosza zamierza się podjąć wątek wspomnień związanych z tą postacią. Stefan Stuligrosz przez pewien czas mieszkał na Śródce, następnie był związany z Ostrowem Tumskim (poprzez pracę w chórze). Planuje się dotarcie do osób pamiętających go i zrealizowanie z nimi kolejnego cyklu nagrań historii mówionych, których finałem będzie wystawa i trzeci już tom publikacji „Trzeba by jeszcze powiedzieć”.

Propozycją wartą rozważenia jest zbudowanie w oparciu o model ASŚ archiwum społeczności Wildy, Łazarza i Jeźyc jako kontynuacji i rozwinięcia działań w obszarach śródmiejskich.

▪ **Teoria i praktyka interpretacji dziedzictwa**

W 2007 r. CTK TRAKT jako jedna z pierwszych instytucji w Polsce zainspirowało się teorią interpretacji dziedzictwa, a następnie zastosowało teorię w praktyce, tworząc pierwsze w Polsce centrum interpretacji dziedzictwa. Te kilkanaście lat doświadczeń pozwoliło instytucji wyrobić sobie ogólnopolską pozycję eksperta-praktyka w tej dziedzinie. W najbliższej przyszłości warto przełożyć te doświadczenia na grunt naukowo-badawczy. Pierwsze kroki formalne w tym kierunku poczynione zostały w 2018 r. poprzez inaugurację cyklu ogólnopolskich konferencji „Dziedzictwo” oraz rozpoczęcie procesu wydawniczego pierwszego polskiego tłumaczenia dzieła Freemana Tildena „Interpreting our heritage” w formie publikacji książkowej. W kolejnych latach należy świadomie rozwijać tę działalność, także poprzez współpracę z takimi podmiotami jak Narodowy Instytut Dziedzictwa, Małopolski Instytut Kultury czy też Międzynarodowe Centrum Kultury.

6. Organizacja i polityka kadrowa

Uruchomienie Centrum Szyfrów ENIGMA to niewątpliwy wysiłek merytoryczny dla CTK TRAKT (w zakresie wspomnianej powyżej organizacji wystawy stałej i programu edukacyjnego) i poważne wyzwanie organizacyjne. Niezbędne będzie opracowanie regulaminów i dokumentów wykonawczych regulujących funkcjonowanie nowego podmiotu w strukturze CTK TRAKT, organizacja nowych miejsc pracy i przyporządkowanie zadań. Przeprowadzony zostanie nabór kandydatów do pracy oraz szkolenia przyszłych pracowników, zwłaszcza w zakresie bezpośredniej obsługi klienta. Całość procesu wiąże się z koniecznością **znaczącego wzrostu etatów**.

Strona | 15

Zważywszy na powyższe, oraz biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia CTK TRAKT konieczne jest przeprowadzenie **zmian w strukturze organizacyjnej ukierunkowanych na zbudowanie średniego szczebla zarządzania**. Takie rozwiązanie uelastyczni strukturę organizacyjną, uporządkuje zakres kompetencji i stworzy przestrzeń do odpowiedzialnej i kreatywnej pracy świetnego zespołu pracowników.

Wiele z zaproponowanych w niniejszym programie zadań może być, jak się wydaje, realizowanych przez obecny zespół pracowników. Jednakże niektóre z kierunków rozwojowych wymagać będą doskonalenia umiejętności prowadzenia działań partycypacyjnych i inkluzywnych, pozyskiwania środków zewnętrznych i współpracy ze środowiskiem biznesowym. Stąd istotnym aspektem polityki kadrowej powinien być **rozwój kompetencji pracowniczych**.

7. Źródła finansowania

Jak wynika ze sprawozdań z wykonania planów finansowych za ostatnie 3 lata przychody własne finansowały około 18% kosztów funkcjonowania Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT. Wynik ten odpowiada standardom europejskim dla instytucji o podobnym misyjnym i edukacyjnym charakterze. Proponowany program działalności został przygotowany z myślą o utrzymaniu ww. wskaźnika.

Z uwagi na planowane zwiększenie etatów CTK TRAKT oraz zakresu działań w związku z Centrum Szyfrów ENIGMA konieczny jest **znaczący wzrost dotacji podmiotowej**

zapewnianej przez Organizatora. Wysokość ww. wzrostu uwarunkowana jest m.in. ostatecznymi kosztami związanymi z utrzymaniem infrastruktury (przestrzeni wystawy i biurowych) oraz zespołu pracowników CS ENIGMA, których doprecyzowanie na bieżącym etapie nie jest jeszcze możliwe. Rozmowy z Organizatorem w ww. zakresie zostaną podjęte ze stosownym wyprzedzeniem, aby zapewnić płynne i efektywne uruchomienie i prowadzenie tej kluczowej w obszarze kultury inwestycji miejskiej.

Niezbędne jest również **zapewnienie przez Organizatora środków w Wieloletnim Planie Finansowym Miasta Poznania na modernizację ekspozycji stałej Bramy Poznania** (m.in. nowy контент multimedialny, modernizacja nośników ekspozycyjnych) oraz przestrzeni ogólnodostępnej, w tym przede wszystkim holu recepcyjnego.

CTK TRAKT będzie kontynuowało **pozyskiwanie środków zewnętrznych** na działania programowe m.in. ze źródeł pozostających w dyspozycji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Muzeum Historii Polski i.in. Planuje się podjęcie **szerszej współpracy ze środowiskiem NGO w formie partnerstwa**, celem sięgnięcia do źródeł, które z uwagi na różnorodne uwarunkowania formalno-prawne, pozostają poza możliwościami bezpośredniego aplikowania przez CTK TRAKT.